

El Dacs

Gurb

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Parròquia de Sant Andreu de Gurb
Emplaçament A 100 metres per pista asfaltada de la carretera N-152a, punt quilomètric 71'100

Coordenades:

Latitud: 41.95628
Longitud: 2.25176
UTM Est (X): 437990
UTM Nord (Y): 4645193

Classificació

Número de fitxa 08100 - 61
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Modern
Segle XVII-XVIII
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: Normes subsidiàries de planejament de Gurb, 2002.
Número inventari Sí, IPA
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref.Cad: 08099A00500017
Autoria de la fitxa Jordi Compte
Data de registre de la fitxa: dj., 23/12/2010 - 01:00

Descripció

El Dacs es troba situada en una pla delimitat a l'oest per la carretera N-152a, a l'est pel traçat de la via del tren i al nord per l'Eix Transversal, al nord-est de Mont-ral.

Es tracta d'una masia de grans dimensions formada per un volum principal amb teulada de quatre vessants i un volum adossat a l'est amb teulada de doble vessant i que actualment correspon a la masoveria. Ambdós volums compten amb els nivells de planta baixa, primer pis i golfes, i estan bastits amb murs de maçoneria de pedra i parts de tàpia arrebossats, i cantonades delimitades amb carreus treballats.

La façana principal, orientada al sud, conté un portal d'arc rebaixat emmarcat amb pedra bisellada i dues pedres motllurades que sobresurten a l'extrem superior dels brancals a mode de capitell. També a la planta baixa hi ha tres finestres apaïssades, dues de les quals emmarcades amb monòlits de pedra bisellada. Al primer pis hi ha quatre finestres, una emmarcada amb pedra bisellada i una creu inscrita a la llinda, i un balcó emmarcat amb pedra bisellada amb decoració d'arc conopial i creu a la llinda, amb base de pedra motllurada i situat sobre el portal de manera que la base del balcó tapa la meitat superior de les dovelles del portal. Entre les obertures hi ha un rellotge de sol gravat sobre un carreu de pedra amb la data de 1766 inscrita. A nivell de golfes hi ha quatre finestres balconeres d'arc rebaixat. A la dreta de la façana hi ha la masoveria adossada. A nivell de planta baixa hi ha dues finestres i un portal d'arc de mig punt emmarcat amb pedra bisellada, tot i que ja no conserva els brancals de pedra. Al primer pis hi ha una galeria formada per quatre obertures d'arc rebaixat, parcialment tapiades, emmarcades amb pedra treballada i sustentades per pilars de pedra bisellada amb pedres motllurades formant base i capitell. El nivell de golfes queda ocupat de banda a banda per una eixida de quatre obertures d'arc de mig punt sustentades per pilars decorats amb una senzilla pedra treballada a l'extrem superior dels pilars.

La façana oest conté a una finestra apaïssada emmarcada amb monòlits de pedra treballada a la planta baixa. Al primer pis hi ha tres balcons emmarcats amb pedra bisellada i amb base de pedra motllurada i enmig dues finestres emmarcades amb monòlits de pedra, en un cas bisellada i en l'altre simplement treballada. A les golfes hi ha tres finestres balconeres d'arc rebaixat. Formant part de la cantonada nord-oest de l'edifici hi ha un carreu amb la data incompleta de 172-.

La façana nord té un cos adossat al centre que forma una terrassa a nivell de primer pis, amb baranes de pedra motllurada i amb quatre pilastres als quatre extrems coronades amb blocs de pedra motllurada. A la terrassa hi ha una cisterna formada per grans blocs de pedra motllurada, tancada per una reixa de ferro forjat i coronada per una estructura decorativa del mateix material. Pròpiament a la façana hi ha diverses obertures, entre les que destaquen una finestra emmarcada amb monòlits de pedra treballada a la planta baixa i una porta emmarcada amb pedra bisellada que dona accés a la terrassa del primer pis. A l'esquerra hi ha el volum adossat que correspon amb la masoveria sense cap element de pedra vist.

La façana est es troba dominada pel volum adossat i diverses estructures adossades a nivell de planta baixa. Al primer pis hi ha una finestra d'arc de mig punt emmarcada amb pedra motllurada i dues finestres emmarcades amb pedra bisellada. A les golfes hi ha tres finestres, una emmarcada amb pedra motllurada i una altra amb pedra treballada i la data de 1690 inscrita a la llinda.

Uns metres al sud-est de l'edifici hi ha una estructura allargada de grans dimensions, bastida amb murs de maçoneria de pedra amb cantonades d'obra vista i obertures emmarcades amb obra vista. De l'estructura destaquen dos elements orientats a l'est, un portal d'arc rebaixat de grans dimensions a l'extrem sud i el femer a l'extrem nord sustentat per quatre grans arcs rebaixats.

Història

El Dacs es troba documentada en el llibre de comptes de la recaptació de la talla, en els focs d'església de les parròquies d'Osona, del segon pagament del primer any del fogatge ordenat per les corts de Cervera de

l'any 1360, amb el nom de mas Dach. També apareix en el fogatge de 1553.

Bibliografia

GINEBRA MOLINS, Rafel (2005). "Els focs de jurisdicció eclesiàstica i el procés de recaptació del fogatge a Osona el 1360" dins AUSA, vol XXII. 2005.

IGLÉSIES, Josep (1981). El fogatge de 1553. Estudi i transcripció. Dalmau.

